

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 - 16472522
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

14 Ağustos 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

7/39941
92 106

**MANİSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ŞENOL SUNAT'IN
TBMM 7/39941 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Türkiye'nin önemli kömür havzalarından birisi olan Manisa Soma ilçesi son yıllarda kömür üretimi ve enerji politikalarında yaşanan gelişmelerle kaygı verici bir sürecin içerisinde sürüklenmiştir.

Soma B Termik Santrali 2015'te özelleştirilmesine karşın Temmuz 2025'ten bu yana elektrik üretimi yapamamakta yalnızca bu kış günlerinde Soma'nın ısınma ihtiyacına cevap üretmektedir. Soma A Termik Santrali ise 2010 yılından bu yana elektrik üretimi yapmazken Şubat 2026'da özelleştirilmesine yönelik ihale süreci başlatılmıştır.

Bu gelişmelerin yanı sıra Eynez kömür sahası kamudan özel sektöre devredilmiş, Dereköy'de bulunan Lavvar Tesisi Aralık 2025 itibariyle kapatılmış, Akçadağ gibi bazı özel firmalar Soma kömür üretiminden çekilme kararı almış, 400 üyeli nakliyeciler kooperatifinin üye sayısı 330'un altına düşmüştür. Özetle tüm bu gelişmeler ekonomisi büyük ölçüde kömür madenciliğine bağımlı olan Soma'nın geleceğine ilişkin ciddi bir belirsizlik yaratmaktadır.

2014 yılında yaşanan maden faciasının ardından kömür madenciliğinin plansız bir şekilde sona erdiği Karaman Ermenek'te alternatif ekonomik faaliyetler geliştirilememiş olması, şehri emekli ve memur kentine dönüştürerek kömür sonrası adil geçişi hayata geçirememiştir.

Bugün Soma; 110.000 nüfusu, 6.159 işyerinde faaliyet gösteren esnafları, binlerce madencisi, nüfusunun %85'inin üniversite eğitiminin altında olmasıyla, Ermenek'in yaşadığı sürecin bir benzeriyle karşı karşıya kalma riski taşımaktadır.

Temmuz 2025'te yürürlüğe giren 7552 sayılı İklim Kanunu, "adil geçiş" kavramını mevzuata dâhil etmiş; iklim değişikliğiyle mücadele ve yeşil dönüşüm sürecinde ortaya çıkacak sosyal ve ekonomik etkilerin yönetilmesini kamu sorumluluğu olarak tanımlamıştır. Kanun'un 12. maddesinin 6. fıkrasında ise iklim kanunu gelirlerinin %10'una kadar olan kısmının adil geçiş uygulamaları için kullanılacağı açıkça hükme bağlanmıştır. Ayrıca kanunun 13.maddesinin 2. fıkrasında kanun kapsamında elde edilecek gelirlerin kullanılmasından daha geniş kapsamlı olmak üzere adil geçiş desteklerinin ilgili kamu kurumları ve tüzel kişiler tarafından kullanılması için mekanizmalar oluşturulacağı belirtilmiştir.

Bu bağlamda, aşağıdaki soruların yanıtlanması kamuoyunun bilgi alma hakkı açısından önem arz etmektedir;

1. İklim Kanunu ve adil geçiş politikaları kapsamında kömür bölgeleri önceliklendirilmekte midir?
2. 7552 sayılı İklim Kanunu'nun 2. maddesinde tanımlanan "adil geçiş" kavramı

kapsamında, kömür madenciliği ve kömürden elektrik üretimine bağımlı bölgeler özelinde Bakanlığınızca hazırlanmış ulusal veya bölgesel bir adil geçiş planı bulunmakta mıdır?

3. Böyle bir plan mevcutsa; hangi kömür illeri ve ilçeleri kapsam dâhilindedir? Manisa ili Soma ilçesi bu planlamada yer almakta mıdır?
4. Böyle bir plan henüz hazırlık aşamasında ise bu planlama sürecine Somalılarının katılımını sağlamak için bakanlığınız hangi tedbirleri almaktadır?
5. Soma özelinde yerel aktörlerin görüşlerinin alınacağı bir yerel komite oluşturulması bakanlığınızın gündeminde midir?
6. İklim Kanunu'nun 12. maddesinin 6. fıkrası uyarınca adil geçiş uygulamaları için ayrılacak %10'luk kaynağın, 2026 yılı toplam tutarı ne kadardır?
7. Bu kaynaktan bugüne kadar; hangi il ve bölgelere, hangi projeler kapsamında, ne kadar kaynak aktarılmıştır?
8. Söz konusu kaynaktan Soma ilçesi için ayrılmış bir pay bulunmakta mıdır?
9. Bulunmuyorsa, Bakanlığınız, kömür ekonomisine yüksek düzeyde bağımlı olan Soma'nın neden öncelikli bölgeler arasında değerlendirilmediğini açıklayacak mıdır?
10. İklim Kanunun 13. maddesinin 2. fıkrası kapsamında Soma'da madenciler, nakliyeciler, esnaflar, kadınlar, gençler ve yaşlılar için yeniden istihdam, mesleki dönüşüm ve sosyal koruma başlıklarını içeren bir adil geçiş mekanizması kurulması yönünde Bakanlığınızın çalışması var mıdır?
11. Bakanlığınızca yerel yönetimlerin ve yerel aktörlerin proje geliştirebilmesine imkân tanıyacak bir başvuru veya hibe mekanizması planlanmakta mıdır?

CEVAPLAR

Adil geçiş: İklim değişikliğiyle mücadelede ve yeşil büyüme sürecinde; çocuklar, kadınlar, yaşlılar, engelliler gibi süreçten en fazla etkilenebilecek kişiler öncelikli olmak üzere herkesi kapsayacak, istihdam sürecinin uygun tedbirler alınarak yönetildiği ve yeni istihdam alanlarının oluşturulduğu, ekonomik, çevresel ve sosyal kazanımların en üst düzeyde tutulduğu politika ve uygulamadır.

İklim değişikliği ile mücadelede, ülkemizin ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar ve göreceli kabiliyetler ilkesi dikkate alınarak, eşitlik, iklim adaleti, ihtiyatlılık, katılım, entegrasyon, sürdürülebilirlik, şeffaflık, adil geçiş ve ilerleme yaklaşımlarını esas alarak adil geçiş politikalarının önceliklendirilmesi kanuni bir zorunluluktur. Kanunda azaltımdan uyuma yaklaşık 6 maddede adil geçiş gerekliliklerinin göz önüne alınacağı açıkça ifade edilmektedir. Bu bakımdan da adil geçiş politikaları İklim Kanunu'nda önceliklendirilmektedir.

Türkiye, adil geçişi güçlü biçimde önceliklendirmekte, özellikle karbon yoğun ve fosil yakıtlara dayalı faaliyetlerin yoğun olduğu sektör ve bölgelerde ortaya çıkabilecek sosyal ve ekonomik etkileri yönetmeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda, kırılgan grupların korunması, kapsayıcı istihdamın artırılması ve yeşil dönüşümün toplumsal uyumla gerçekleştirilmesi temel yaklaşım olarak benimsenmiş olup İklim Kanununda da azaltımdan uyuma yaklaşık 6 maddede adil geçiş gerekliliklerinin göz önüne alınacağı açıkça ifade edilmiştir.

Adil geçiş politikaları, 2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda hazırlanan Uzun Dönemli

İklim Stratejisi kapsamında toplam 5 strateji altında ele alınmıştır. Ayrıca, 2024-2030 İklim Değişikliği Azaltım Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında adil geçiş başlığı altında 7 eylem maddesi tanımlanmış, bu eylemler özellikle işgücü dönüşümü, beceri geliştirme, sosyal diyalog ve kırılgan grupların desteklenmesine odaklanmıştır.

Adil geçiş süreci kapsamında Ulusal Adil Geçiş Stratejisi'nin hazırlanması süreci Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı uhdesinde yürütülmektedir.

İklim Kanunda yerel iklim değişikliği eylem planları hazırlanması zorunlu olup; İlin şartlarına uygun olarak strateji, eylem ve uygulama alanlarını belirlemek ve bunların uygulanmasını sağlamak üzere her ilde vali başkanlığında, ilgili kurum ve kuruluşların varsa il veya bölge teşkilat temsilcileri ile yerel yönetimlerin temsilcilerinden oluşan İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu (İDKK) kurulacaktır. Bu bağlamda Yerel İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı'nın (YİDEP) usulünün belirlendiği ve İl İDKK'ların çalışma usulünün yer aldığı yönetmelik 04.08.2026 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup 31.12.2027 tarihine kadar tüm şehirlerde hazırlanma zorunluluğu bulunmaktadır.

İklim Kanunu'nun 12 nci maddesinin altıncı fıkrasında kullanılacak miktar tüm gelirin %10'dur. Bu bakımdan Kanunun uygulanmasına yönelik Yönetmelikler yayımlanma aşamasında olup süreç yeni başlamaktadır. Bu nedenle henüz Kanun kapsamında gelir elde edilmemiştir. Ayrıca, gelirlerin kullanımı hakkında yönetmelik çalışmaları da devam etmektedir.